

خۆزگه ویزدان دهبوو به مەمی و مەزە سەر میزی بەرپرسەکان.. ناودەستەکانیشمان پر دهبوون ئە یاسا و ماف

ئیمان بۆتانی

ئیمەمی کورد میللەتیکی زۆر نەگبەتین ، ژیانمان ئە هیچ مللەتیکی تر ناچیت، مافی هیچ شتیکیان نییە وەک مەرفانی سەدەمی بیست و یەکی ئەم وولاتانە، بۆیە پیشکەوتنی ئەم وولاتانە ئەشکەنەجەم دەدات بە بەردەوامی.

روداویکی ناوا دێ تەزین وەک بارانکردنی دوعا ، بێجگە ئەووە کە تاوانەکە گیراوە بە قیدی یخوود بە کامیرەمی مۆبیل و راستی شیوازی کوشتنی ئەم کچە بێ دەسەهەلاتە بە ناشکرا دیاری دەکات، ئیمە وەک میللەت هیچ راستییەکی تەمان پێ نەگەییترراوە ئە لایانیکی بەرپرس، بۆ ئەموانە ئە داموودەستگای راگەیانندنەکاندا..! قسە و باسی جۆرا جۆر دەبیسین بەلام نازانین کامەیان راستە..؟ ئە وانەییە هەندیک کەس راستییەکانی پێش کوشتنی دوعا بە شتیکی گەنگ دانەنن و بلین تازە دوعایان ئە ناو برد بەم شیواییە درندانەییە! راستە دوعا ناگەریتەووە و لیستەمی دوعاکان سەربار دەبیت، بەلام مافی رەوای میللەتە راستییەکان بزانیت و داخواز بکات ئە دەست هەلات و داموودەستگای راگەیانندن (هەر چەندە رۆژنامەنوسی کورد بەند و دیلی دەست هەلاتە) چونکە ئەم چۆرە هەتسووکەوتە و راگەیانندی راستییەکان ئە دەستەلات بۆ میللەت نیشانی ریز گرتنە ئەم میللەتە کە ناوی کوردە و راگەیانیش دەبیتە یەکەم هەنگاو بوو مافەکانی تری میللەت و بەم شیوازە وەک تاقەگە ئەسەرەووە بۆ خوارەووە دەرژیت .منیش ئە بەر ئەووی کوردم داوای ئەم مافە دەکەم و پێویستیم پێ یە، وەک مینەتیک حەز دەکەم بزانم نایا دوو حەفتەمی پێش کوشتنی دوعا ژیانمی چۆن بوو .. پەییوەندییەکانی چۆن بوون .. یاخود بۆچی ئەم جەلە رەش و سورەمی ئە بەردابوو.. دوا وشە..؟ ئە بەشەکانی تری ئەم جیهانە کاتی مەرفیک ئە سیدارە دەدریت لێ دەپرسن ئەری تاوانبار دوا حەزت چییە؟" ئە کۆمەنگای ئیمەش تەنانەت بە کارهینانی وشەمی حەز قەدەغەییە، ئەگەر هەزار بیت ئەووە بشەییە و مانی ویرانی بەدواوویە!

ئەو رۆژی کە فیلمی کوشتنی دوعام دیووە هەست دەکەم کە ئەم خاتونە بوو بە سێبەرم ، پێویستیم بەووە هەییە بزانم نایە ئەو کەسە کێ بوو کە دوعای دەرکرد ئە مائەووە بەناوی خوشەویستی ؟ کە هەمان کات دەمی زانی ئەمە هەنگاویکی قورسە.. بە قورسایمی هەموو شاخەکانی کوردستان بۆ ئەم کچە ئەووی کە من بیستومە (ئیمە بەبیستن و بە شیووی جۆرا و جۆر نۆچەکانی دوعاکان پیمان دەگەن) کورەکە کورد بوو پەییوەندی خوشەویستی هەبوو ئەگەر دوعا. دوعا شوێنک ئە مانی خویان ناخەوینت و اتا هەندیت ئە گەر خوشەویستەکەمی خووی ، بەلام دوایمی ئەم کورە نامەردە پەشیمان دەبیت و بەلین دەشکینیت ئە بەر ئەووی دایک و باوکی رازی نین و دعایان بە دێ نییە! بەقەمی مەرشیکێک یاخود مەروڵەییەک ریز و خەمیان نەخواردووە بۆ ئەم کچە شۆرەش گێرە (شۆرەش گێر تەنانەت ئەو کەسە نییە کە چەکی بە شانە و داخوازی ریزگاریبوومی نیشتمان دەکات). ئەم کورە ئە بکوژەکانی دوعا تاوانبارترە و شایەنی ئەوویە کە بیری ئەم هەمان شوینی بەردباران و رەسو کوردمی دوعا ، بەهەمان شیووی روت و رەسو بکریت، لێرە دەووستم.. نایم بەردباران بکریت وەک دوعا چونکە کوشتنی مەرفا بەتایبەت بەم شیووی درندانە شتیکی ناسان نییە، ئە وانەییە ئە چەنگەستان روو بات ئە کاتی برسی بوومی نازەنیک، چونکە نازەن سیستیمی خووی هەییە و چەنگەستانی خووی دەپارزیت کاتیک تیر بیت پەنەماری کەس نادات و

ئاوا لەت لەت ناكات...!!!!!! من دئنيام بەر لەوەی كوشتنی لەشی دوعا ، ناخ و دەرونی كوژرابون، كەشيش نە ئيت لە وانەببە ئەم كورە هاو تەمەنی دوعايە و ھەرزەكارە و نەي زانی پەيوەنديەكەيان بەم جورە نا مروققانە تەواو دەبیت... لە ناو كومەنگای ئيمە كەس بە منائی ئە داك نابییت ، تا كو دواتریش ببی بە ھەرزەكار و پاشان پی بگا، سالانی تەمەنی ئيمە تەنانەت يەك وەرژ دەبيني و ئەویش زستانە ، ھەموومان بە گەورەیی ئە داك دەبين، وشەي شەرم زالی دەبیت لە سەر وشەي داك ، ھەز ، خوشەويستی ھتد.... بێرکردن و ھەناسە ھەئەمژینی كومەنگای ئيمە لەو چالانە دەچن كە رژیمی دكتاتوری عیراق ئەنفالەكانی تیدا زیندە بەچال كەرد. ئەم كورە بە پیتی داب و نەریتی كومەنگا باش دەيزانی كە تەنانەت كوشتن دەبیتە چارەسەرکردنی كیشەي دوعا ، خوشی بە ئاسانی (وەك موی ناو ماست) فورتال دەبیت يەكەم، چونكە كومەنگای ئيمە ھەمیشە رەگەزی مێ تاوانبار و سزا دەدات ، دوەمیش، دوعا ئيزیدی بوو و ئيزیدیەكان كەمتر و لاوازترن، وەك گروپ ناتوانن بەرامبەر مۆسلمانان بوەستن.

بێجگە لە نیر و مێ ، كۆمەنگا پێك ھاتوووە لە چەند چینیك ، لە ھەژاران و كریكاران دەست پی دەكات..تا كو دەگاتە بەرپرسەكان و دەست ھەلات داران. بەداخووە بە پی ئەم چینیانە ماف و پێداویستیەكانی ژبان دابەش دەكرین لە سەر ئيمە، ئەك بە پی ژمارەي دەنیشتان كە بریتیە لە زیادتر لە سێ ملیون مروقق لە باشوری كوردستان، بەشێكی كەمی ئەم مروققانە وەك مروقق سەیریان دەكریت و مەرچەكانی بژویان بە پیتی ویستن و گونجاندن لە گەل ئەم سەردەمە پر دەكرین و بە ئاسودە ژبان دەبەنە سەر، ئەگەر وا نەبوايە بۆچی چینی بەرپرسەكان و بەرەو سەر ھەمیشە ناو و كارەبایان ھەيە لەسەرەرای ئەووی كە ئە ھەمان وولات و بارودۆخ دا دەژین...!!!!!!؟؟؟؟؟

ئیرە بابەتەكەم دەبرم ، ئەم نمونە بچوكەم ھینا ، ئەك لەسەر ماف دابەش كردن بە ئكو لەسەر ھەرە مەرچە سەرەكیەكانی گوزەراندنی ژبان ئەم سەر دەمە.

باسی چینی كومەنگام كەرد لە بەر ئەووی شیکردنیکی ژۆر كورتم ھەيە لەسەر مێ كورد. وا دیارە كە بە ھەمان شیوہی كومەنگا..مینیەي كوردیش پێك ھاتووە لە چەند گروپێك، **گروپی مێ بی كیشە** (ھەرچەندە ھەمو ژبانیان كیشەيە) ئەوانەن كە پتر لە كراسێك و خوراكی پۆژانە ھیچ مەرچێكان نیە و زال بوونی نیر لە سەریان بە شتیکی رەوا دەبینن. **گروپی مێ پاك** كە ھەموو دو كان دەكریت ، ئەم گروپە چەنەبازی و درۆ و دەلەسە نازانن..ھەمو كاتێك دەبن بە قوربانی و ستمیان لی دەكریت ، ئەو دوعاـیانی كە ھەلدین لە گەل خوشەويستەكانیان ولەشیان ناكوژریت دەرویان بە بەردەوامی لەژێر ئەشكەنجە دا، جگە لەو كە كومەنگا وەك كەسانێكی سوک و بی نابرو سەیریان دەكات، ئەو نیرەي كە خوشیانویستووە ولە گەلی ھەلەتوون لە كومەنگا زانتر دەبیت لە سەریان، لە يەكەم ناكۆکی پێیان دەوتریت ئەگەر سوک نەبوايت دوام نە دەكەوتی". ژۆر جاریش ژبانی بەسەر دینن! ئیتەر ئەم مێ يە بی پشت و شوین و بی دەست ھەلاتە رو بكاتە كوئ...؟؟؟؟؟كەس و كار ئەگەر نەشیان كوژن تا روژی مردنیان حاشاییان ئیدەكەن، كومەنگاش نەفرەتیان لی دەكات و بۆ بەرژەوئەندی درندەي خوی بە کاریان دەھینیت ، یاسا و دادگانیش خویتیان (حەلال) دەكات، ئینجا ئەم مێ يە چۆن لە ھەمو شوین و قوشبێك دا بتوانیت خوی دەرباز كات و نە بیت بە قوربانی..لە نیو كومەنگایەك دا كە وا راھاتوووە تەنانەت بە قوربانی دەوتریت ???

گروپێكی تریش، ھەز دەكەم بە ناوی **مێ بسپور** یان ناو بنیم، ئەمانە كارتی نیوو دەولەتیان پی یە، لە ھیچ شوینیك ئیش و کاریان ناوہستیت، چالاکي و پەيوەنديیان ژۆرن و بەرژەوئەندی كەسی خویان ناكۆرن..مێ ي (بزنسن) لە سەر ئاستی جورا و جور..وەك مۆستەشار و كۆنە بەعسی ھەمیشە بازاریان گەرمە و شەریان لە سەر دەكریت ، ژۆر جاریش ئەم بسپورانە بوختان و كیشە دروست دەكەن بوو گروپی پاكەكان(دو كان) و لە ناویان دەبەن.

گروپینکی تریش ههیه به ناوی **مَن فروشراو و نه نفال کراو**، نه مانه بهر له وهی نه نفال بکرین، له لایان مسته شاره کانه وه فروشرا بوون. کرا بوون به مهزی دوژمن... دواییش ناچارانه به قوربانی گهل ناسیتران، که سیش نایه ویت لیبان بکوئیت و بجیت به لایان، چونکه بئ نابروئن... نابرویان تالان کرا. دوای شهید بوونی دو نه گهر نه مانه روژیک له روژان بگه رینه وه بو کوردستان ده بی به که می سئ شاخی بهرز برمینین و بهرده کانی نه مانه شاخانه تییان گرین، تاکو نابرویی میژو به خوئنیان بکریته وه!!

هه چهنده نابرو له دست دان و نابرو کرینیش وهک ناو و کارهبا به (واستهیه)..!
خو چه نده ها جار بهر پرسه کان مئ شوکراو یان خوشویستوو و به توپزی له هیلانهی هاوسه ری هه ژارییه تی دهره یتراون... نابرو له دست نه چوه، تاکو دواتر به خوئین بکریته وه...؟؟؟؟!!

میژوی نیمه ی کورد پره له خوئنی شهید و قوربانی خاوهن هه ئویستی پاک و زولالی جوړا وجوړ. بگره له خهباتی نیشتمانی.. دلداری.. لیسته ی قوربانیان به بهرده وامی سه ربار و دریز دهبیت.. به لام به داخه وه تراجیدیا و قهیرانی میله ته که مان، چ هی تاکه کهس بیت وهک کوشتنی دو یان هی گهل بیت وهک نه نفال و راپه رین، هه مووی وهک (سه ققه ی) بازرگانی سه سیر ده کریت، له بچوک تا گه وره هه ریه که و بو بهرزه وندی و سوودی خوی روداو هکان به کار دهینیت و ده گریته وه به شیوه یه که خوی تام و چیژی ئی وه رگریت. جیاوازیمان له که ل گهلانی تر نه وهیه، نیمه قوربانی دده یین.. به لام گورانکاریه کان نابینین، چونکه له بناغه مه رج و نه خشی گورانکاریه کانمان نییه و نه کیشاوه..!!!! نایه نیمه ی کورد شایه نی نه وه نین به ناسوده بزین دوای نه مان هه موو خهبات و شهیده، کاتی حه سانه وه نه هات.. که ی وشه ی ناواره و خوئین ده بن به میژو بو گهل کوری کورد و ته نانه ت له ناو رومان و فیلمی به سه رهاتووی میله ته که مان به کاریان دیتین، وهک میله تی جو له که ی به خته وهرمان ئی بیت..؟؟؟؟ نه مان پرسیاره ناراسته ی هه مووتان ده کم به گه وره و بچوک..؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟ بچوکه کان پیوستییان به پهروه رده کردنه، گه وره کان نه رکی دارژتنی بهرنامه ی پهروه رده کردنیان له سه ره، نه و بهرنامه یه ی که شانزه سانه دارپژراوه و تا نیستا گه له که مان پی خه ریک کراوه.. کارهبا نه بوون و مولیده کرین.. ناو نه بون (ده به) پرکردن.. مئ کوشتن و هه له ه له ئیدان.. نه وت و به نزمین و دوو سئ روژ له ریز وهستان.. کونه به عسی و موسته شار به گیرفانی پر و پله و پاییه ی بهرز.. حه یف و تاوانه نه مه بیت و نه گوریت بهرنامه ی بهر پرسه کان و دست هه لات و په رله مان،
پسپاره کهم دوویاره ده کم نایه کورد شایه نی نه وه نییه به ناسوده و ناشتی بزیت، کاتی حه سانه وه ی که ی دیت...؟؟

سو پایسکی تابیته بو به ریزه ئیره کان، نه وانه ی بابه تیان نووسی له سه ر دو، هیوا دارم نووسین و کرده کانتان وهکو یهک و بیت. چونکه هه ئویست و پشت گیریتان پیوسته بو مئ ینه ی کوردی سئوی (هه تیو).
مه ریوان هه له بجه یی له کوریکدا قسه یه کی جوانی کرد و وتی من ئیره دانیشتم و باسی مافی نافره تتان بو ده کم، نایه من له مالیش هه مان که سم، قسه و کرده م یه کن..؟

imanbotani@hotmail.com

07.05.14